

Inhoud

- Ruimte voor de Rivier
- Doel programmamanagement
- Organisatie
- Relatie algemeen
- Voorbeelden
  - Stroperij van grond
  - Elst: Uitleg bodemnormen (NEN en SIKB)
  - Noordwaard: Bewijsmiddel op ander schaalniveau dan toetsing
  - Veen in Zwolle

Ruimte voor de Rivier

- Pakket aan samenhangende maatregelen tegen overstromingen
- Ruim 30 projecten langs IJssel, Waal, Nederrijn en Lek
- Dubbele doelstelling:
  - Hoogwaterveiligheid
  - Verbetering ruimtelijke kwaliteit

Doel programmamanagement

- Eerst en vooral: uitvoering van de PKB-deel 4 binnen de scope van tijd, geld, kwaliteit
- Wetgeving is een belangrijk kader
  - Rechtstatelijk
  - Bestuurlijk en politiek
- Het voldoen aan de wetgeving is dus belangrijk
- Toezicht en handhaving is in dat kader essentieel
  - Maar ook voor het betrokken bestuursorgaan: Het zijn grote projecten!

Organisatie

- Alle projecten kennen Wro coördinatie vanwege Rijk of provincie
  - Coördinatie is procedureel, niet inhoudelijk
- Voor effectieve uitvoering van gecoördineerde besluitvorming is ambtelijk overleg in vroeg stadium noodzakelijk.
- Dit leidt ook tot verbetering van plannen en afstemming van vergunningsvoorschriften.
- Deze overlegstructuur wordt in de uitvoeringsfase doorgezet naar toezicht
  - Gaat soms gepaard met convenanten tussen de betrokken bestuursorganen

Wat brengt de coördinator in

- Getracht wordt om een toezichthouder te laten coördineren
  - Dat kost tijd en dat is een probleem
- Secretariaat door coördinator
- Belang van coördinator:
  - Efficiënte informatieverstrekking
  - Beter toezicht door samenwerking tussen toezichthouders
  - Tussen toezichthouders afgestemde handhavingstrajecten
- Bevoegd gezag blijft verantwoordelijk en onafhankelijk.
- Als coördinator soms extra aandacht vragen voor een aspect.

Voorbeeld: Omputlocatie

- Aannemer stroopt grond (28.000 m³)
- Overtreding:
  - Commune strafrecht
    - Stroperij (klachtdelict)
  - Bestemmingsplan
  - Ontgrondingenwet
  - Keur
  - Economisch strafrecht
- Maar aannemer vult ook aan met grond uit omgeving
- Overtreding
  - Bestemmingsplan
  - Besluit bodemkwaliteit

Betrokkenen

- Bij deze overtreding zijn een boel overheden betrokken:
  - Gemeente
    - Namens hen ook omgevingsdienst
  - Provincie
  - Waterschap
    - Namens hen ook omgevingsdienst
  - Rijksoverheid als eigenaar
- Allemaal een belang: opheffen overtreding
  - Maar ook een zorgvuldig proces
  - En voor de eigenaar: schadevergoeding
- En dan nog het bestraffen:
  - Het OM

RoI AWBG

- Van belang om één lijn te trekken om de aannemer niet het excuus te geven om te wachten
- Het AWBG heeft een belangrijke rol om gegevens gestructureerd te delen en om contacten te leggen.
- Het AWBG beslist niets!
- Maar verwachtingen kunnen wel worden gemanaged.
  - Wat is de positie van de eigenaar
  - Wat is het uitgangspunt voor het bevoegd gezag
- Werkafspraken maken
  - Wie praat eerst met aannemer: eigenaar / BG ?
  - Welke standpunten neemt die partij mee?
- Wel noodzakelijk om rolvast te zijn

Waarin uit zich dat

- Een toezichthouder heeft geen diepgaande kennis van privaatrecht. Je hoeft je niet stil te houden, maar je rol is beperkt in die advisering.
- Gebruik een regeling enkel waarvoor hij bedoeld is. Het eindresultaat hoef je niet leuk te vinden, blijf zakelijk. Maar dat is nu eenmaal niet anders.
  - Het feit dat ontgraven in strijd met de **wet is**, maakt niet dat de aanvulling vervolgens illegaal is.
  - Definieer de overtreding en treedt daartegen op.
  - Bestuursrecht straft niet. Daar heb je strafrecht voor.
- Door samenwerking met anderen kun je een beter te accepteren resultaat bereiken. Communiceren is daarvoor maatgevend
- En dat is de rol van het AWBG.

Wijze van aanbesteden RvR-maatregelen

- Op basis van UAV-gc: plan maken, functioneel specificeren, vergunningen aanvragen, uitvoeren, (tussen-)resultaten ter toetsing voorleggen.
- RWS en gedelegeerde opdrachtgevers (waterschappen, Nijmegen) op enige afstand
- In principe heeft ON bilaterale contacten over de uitvoering met bevoegd gezag
- ON voert alle nodige onderzoeken uit, en doet meldingen en vraagt vergunningen aan.
- Werkwijze ON m.b.t. grondstromenplannen
- Discussies over 'afwijkingen'.

Casus Elst

Ontgrondingsgaten en ophogingen t.b.v. bouwen: vulling met bouw- en sloopafval na WWII

- Zeer heterogeen, asbest nooit uit te sluiten (onderzoek met 100 proefsleuven).
- Geen enkel in situ-onderzoek is voldoende voor 100% zekerheid.
- BG Wbb stemt in met saneringsplan, raadpleegt RWS-ON als wettelijk adviseur maar deze voelt zich onvoldoende 'gehoord'.
- Saneren: ontgraven en zeven op locatie.
- ON stelt veiligheid voorop: overal 3T
- SZW: overal 3T te belastend.

RWS krijgt eis opgelegd, en moet kostbaar en onnodig onderzoek uitvoeren (nog 200 sleuven bijplaatsen).

OG wordt eindverantwoordelijk gesteld en moet ON 'handhaven'.

Uitvoeringspraktijk wringt met verantwoordelijkheidsverdeling.

Casus Elst

- Maar ook:
  - Protocollen zijn niet voor deze situatie geschreven
  - Risico-gestuurd onderzoeken past niet in de protocollen (behalve de NTA).
  - Dan vasthouden aan protocollen is opmerkelijk: Doel is toch voldoen aan de wettelijke eis en niet aan een protocol
- Gevolg: Stilstand en hoge extra kosten.

Casus Munnikenland

Bodemkwaliteitskaart als wettig bewijsmiddel:

- Toepassen grond mag maar wel nog toetsen op lood i.v.m. kans op humane risico's.
- Grond wordt echter niet in leeflaag toegepast.
- ON voert volledige partijkeuringen uit:
  - * niet lood;
  - * andere metalen incidenteel $> I$, maar binnen marge BKK.
- Partijen worden afgekeurd.

Project Westenholte

Vullen zandwinput in
grondwaterbeschermingsgebied:

- Gebiedseigen grond.
- Max. klasse A, liefst schoon.
- Aanvullende eis m.b.t. oxisch/anoxisch.

Wetenschappelijke inzichten in mobilisatie van zware metalen gewijzigd.

Zeer veel discussies: neiging om naar 100% zekerheid te streven ondanks wetenschappelijk bewijs.

Toepassing veen is niet functioneel. De vraag: Wat is veen?

Casus Noordwaard

Grond uit omgeving in terpen op basis van Bkk.

Private afspraken: grond zal schoon zijn, aantonen met partijkeuringen.

Indicatieve metingen met XRF: gehaltenes >

B.G. beschouwd maken terpen met grond uit zelfde zone maar verschillende vrachten als 'samenvoegen' en wil NEN-onderzoeken van de al toegepaste grond.

Probleem: Hoe toets je een toepassing: Logischerwijs: Je toetst of de regels zijn nageleefd: als je een minder nauwkeurige milieuhygiënische verklaring toestaat moet je niet met een veel nauwkeurigere partijkeuring toetsen.

Gesignaleerde knelpunten in relatie tot BG

Interpretatie regels Besluit bodemkwaliteit:

- 'Op en nabij' toepassen:
  - stortsteen vs egaliseren.
- Rapporten (bewijsmiddelen) kunnen op laatste moment worden afgekeurd op wat ON als 'details' ervaart;
- Is ieder puindeeltje asbestverdacht?
- Landbodem die binnen enkele maanden waterbodem wordt (en v.v.).
- Grootte van te keuren partijen: 2.000 ton of 10.000 ton: kribben.
- OG op afstand (SCB) wringt met noodzaak tot actieve handhaving Arbo en afval.
- Bodemkwaliteit heterogeen: betekenis Bkk, uitbijters!
- Soms neiging tot stellen van 'bovenwettelijke eisen': zoals bij achterblijvende restverontreinigingen (Zandweerdplas).

Verbeterpunten: hoe kijkt handhaving hier tegen aan?

- In hoeverre kan een opdrachtgever het handelen van een opdrachtnemer worden aangerekend?
- ON voert binnen SCB zelf meer toetsen uit, en laat dit van te voren vastleggen in toets- en acceptatieplannen. Kan de toezichthouder hiervan gebruik maken? Wacht-, bijwoon en toetsmomenten.
- Van 'de markt tenzij' naar 'samen met de markt'
- Georisicomanagement, risico's misschien alloceren/verdelen.
- In aanbestedingsfase meer aandacht voor grondstromenplan/-management.
- Meer investeren in voortraject, ambtelijk vooroverleg: rol voor RWS.